

Oktatás

Magyar tannyelvű iskolák/tagozatok rangsora a 2019-es képességvizsga alapján

A [2019-es képességvizsgák eredményeit bemutató elemzésünkkel](#) párhuzamosan elkészítettük a magyar tannyelvű nyolcadikos osztályokkal működő iskolák rangsorát. A toplista készítésekor a diákok román, matematika és magyar vizsgaeredményeit vettük figyelembe az Oktatási Minisztérium hivatalos adataira¹ alapozva. A három vizsgatantárgyat egyenlő súllyal számítottuk be az átlagba. Több tannyelvű iskolák esetén kizárólag az adott intézményben **magyar nyelven tanuló diákok eredményeit vettük figyelembe** az iskola pontértékének a számításakor. Ugyanezt a számítást elvégeztük az összes romániai iskola esetében, figyelembe véve a román, magyar és más kisebbségi tannyelvű tagozat eredményét, és **az intézmény országos rangsorát** is feltüntetjük a magyar tagozatú iskolák esetében.

Az adatokon korrekciót végeztünk, hogy a vizsgajegyek magukba hordozzák a próbákon részt vevők arányából adódó különbségeket is. Országos szinten a beiratkozott tanulók mintegy 6, a magyar nyelven tanulóknak pedig mintegy 8%-a nem jelent meg a vizsgákon. Azt feltételezzük, hogy a távolmaradás objektív okai nem igazolnak ekkora hiányzást, hanem többnyire a diákok felkészületlensége, a líceumba iratkozás szándékának hiánya áll a háttérben. Ennek a torzításnak a kompenzálására a távol maradó diákok egy részét az adott tantárgyból megbukottként vettük számításba. Első körben a próbáknak csak egy részén megjelentek esetében a kihagyott vizsgák jegyét „1”-esre módosítottuk.² Második körben, iskolák (tannyelv szerinti évfolyamok: román, magyar, egyéb) szintjén 5%-os távolmaradást fogadtunk el,³ az e felett hiányzó diákok vizsgajegyeit szintén „1”-esre módosítottuk.⁴ Az iskolák, illetve magyar tagozatok **módosított médiáját** a korrigált vizsgajegyek alapján számoltuk újra. Ugyanígy fontos lett volna azzal is számolni, hogy a tanévet megkezdő nyolcadikosok közül hányan zárják sikeresen az évet. A lezáratlan tanulmányi helyzetű diákok (pótvizsgára maradók, évismétlők) aránya szintén az iskolai teljesítmény egy releváns mutatója, viszont adatok hiányában kizárólag a képességvizsgára beiratkozókkal tudunk számolni.

A rangsor csak azokat az iskolákat és tagozatokat tartalmazza, ahol 2019-ben **legalább 5 diák iratkozott be** a képességvizsgára. Az ennél kisebb intézmények esetén az alacsony elemszám miatti bizonytalanság miatt nem számoltuk ki a rangértéket. Terveink szerint azonban a 2020-as évi rangsorban már a kisiskolák is szerepelnek majd, két évfolyamra számolt átlagolt értékkel. A sorrendet a módosított médiák szerint állítottuk fel,⁵ azonos pontérték esetében a korrigált román, majd a matematika, majd az anyanyelv, majd egy véletlen szám szerint rendeztük az iskolákat. Országos szinten 155 020 diák iratkozott be, összesen 6054 tanintézményben. Ezek közül 5764 iskolában iratkozott be legalább 5 diák, ennyi rangot osztottunk ki. A magyar tagozatokon összesen 7875 beiratkozó volt, 480 intézményben, ezek közül 427-ben volt legalább 5 diák, ennyi rang került kiosztásra.

¹ Az adatok forrása: <http://evaluare.edu.ro/2019/rezultate/>, illetve <http://data.gov.ro/dataset/rezultate-evaluare-nationala-2019> (Letöltés: 2019. augusztus)

² Jellemzően azok nem jelentek meg a további vizsgákon, akik az első, román nyelv és irodalom vizsgából nem érték el az 5-ös átmenő jegyet.

³ Ezt lefele kerekítettük, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy a 20 főnél kisebb évfolyamok esetében is elfogadtunk egy hiányzást.

⁴ A két körben összesen 339 magyarul tanuló diák vizsgajegyei módosultak.

⁵ A vizsgajegyeket és médiákat két tizedesre kerekítve jelenítjük meg.

Természetesen tisztában vagyunk azzal, hogy egy év adataiból nem lehet messzemenő következtetéseket levonni, és minden olvasót is óvnánk ettől. Az iskolákban gyengébb és erősebb évfolyamok követik egymást, egyik évben jobban sikerülnek a vizsgák, a másokban kevésbe. Szándékunk az, hogy a következő években már nem csak egy tanévre, hanem több évfolyamra átlagolt adatokat is közlünk, amelyek jobban jellemezhetik az adott iskola teljesítményét. Azt sem gondoljuk, hogy a képességvizsga sikeressége az egyetlen mutatója egy oktatási intézmény minőségének, hiszen egy iskola rengeteg egyéb, nem könnyen mérhető és számszerűsíthető dolgot ad a diákoknak, melyek függetlenek a tesztek eredményeitől, de a gyermekek későbbi életútja, sikeressége szempontjából esetleg sokkal fontosabbak. Ennek ellenére fontosnak tartottuk a rangsor elkészítését és közzétételét, mert az ilyen visszajelzések – még ha esetleg pontatlanok is –, ha másként nem, legalább az általuk kiváltott vitákon át egy színvonalasabb erdélyi magyar közoktatás felé vezethetnek.

A táblázat fejléce, változók:

$Rang_{hu}$	Az iskolában magyar nyelven tanuló diákok módosított médiája szerinti rangsor
$Rang_{orsz}$	Az iskolában tanuló összes diák módosított médiája szerinti rangsor országos szinten
Iskola megnevezése magyarul	Az intézmény neve
Település	Település (falu, város)
Megye	Megye
N_b	Beiratkozó diákok száma (csak magyar tannyelvűek)
N_r	A minden vizsgán részt vevő diákok száma (csak magyar tannyelvűek)
$Román_h$	Hivatalos román vizsgaeredmények (azok átlaga, akik részt vettek a vizsgán)
$Matek_h$	Hivatalos matematika vizsgaeredmények (azok átlaga, akik részt vettek a vizsgán)
$Magyar_h$	Hivatalos anyanyelv vizsgaeredmények (azok átlaga, akik részt vettek a vizsgán)
$Média_h$	Hivatalos média (azok átlaga, akik mindhárom vizsgán részt vettek)
N_m	Módosított részvételi szám (csak magyar tannyelvűek)
$Média_m$	Módosított média